

[Rosing.]

ningsmæssige muligheder vi har i selve Grønland for at kunne gøre en indsats på dette store uddannelsesområde. Restauration af bygningerne vil kun koste en lille brøkdel af det beløb, der ellers skulle bruges til opførelsen af fagskoler.

Dér kan der midlertidigt eller permanent arrangeres vinterkursus i maskinlære, navigation, snedker- og tømrerlære i elementært eller udvidet omfang. Samtidig vil der også kunne gives undervisning i hovedfagene dansk, regning eller andre fag i tilslutning til den faglige uddannelse.

Jeg ved i øvrigt, at et lærlingehjem med plads til 20 nu er under opførelse i Godthåb, og lignende vil blive lavet senere andre steder, at en lærlingelov er på trapperne, og at så snart den er vedtaget, vil man sikkert antage så mange lærlinge, som man har plads til i GTOs værksteder og hos private mestre. Det er også netop det, som udkastet til lærlingelov forudsætter.

Men lærlingeuddannelse, som i mange år har været savnet, tager sin tid ligesom al anden uddannelse, og der vil gå nogen tid, før en ny lærlingelov vil få betydning. Landsrådets særlige udvalg mener tillige, at det vil være nødvendigt med udvidet forskoling og muligvis også oprettelse af værkstedslokaler, samt at faglærte grønlandske arbejdere uden svendebrev skal kunne skaffe sig svendebrev ved at gennemgå den teoretiske uddannelse. Her kan også tages spørgsmålet om en uddannelsesordning for ikke-faglærte med. Dertil kommer, at der på alle større steder findes mange grønlandske motor- og maskinpassere og fiskere, der hårdt trænger til at gå på et teoretisk kursus i maskinlære. Det koster mange, mange penge hvert år for staten og fiskerne at få maskiner i fartøjerne repareret eller udskiftet med nye, netop fordi vedkommende motorpassere ikke i tilstrækkelig grad har lært, hvordan de forskellige maskintyper er indrettet, og hvordan man bedst kan betjene disse maskiner, så deres levetid kan forlænges.

Af disse grunde peger jeg derfor på mulighederne i Narssarssuaq. Her kan sandelig være en sådan fagskole med gode og tilstrækkelige pladser til indkvartering m. v.

Dette overlader jeg til den højtærede

Grønlandsminister og bevillingsmyndighederne til overvejelse.

Dernæst vil jeg have lov til at sige lidt om grønlandsk eksportproduktion, som desværre har haft betydelige underskud i de sidste 3 år og sikkert også vil få det i år trods de hidtil opnåede fine fiskerieresultater. Sidste års underskud andrager 4,6 mill. kr. og tilskrives især forhøjelsen af arbejderlønninger og forøgelsen af transportomkostninger m. m. Foranlediget af dette negative resultat forelagde direktøren for den kgl. grønlandske handel over for landsrådet i år den tanke, at man måske må stoppe indhandlingen af spæk, hajlever og hajskind; olieprodukter og hajskind har i en årrække været en underskudsforretning og vanskelige at afsætte.

Som man kunne vente, vakte denne tanke uro og ængstelse blandt fangerbefolkningen, hvis hovedindtægt ud over sælskind fås af disse varer; det drejer sig om den indtægt, som de bruger til at afbetale deres huse og motorbåde med. Selv om man samtidig med indstillingen af indhandlingen af disse varer påtænker en tilsvarende forhøjelse af sælskindsprisen, vil dette ikke opveje indstillingen, for der er dog mange steder, hvor hajfiskeri er en dominerende indtægtskilde. Man kan således ikke uden videre fratage dem denne uden at give dem en anden indtjeningsmulighed eller -muligheder i stedet. Dette problem er af social karakter og er nøje knyttet til den nuværende udvikling i fangerdistrikterne, hvorfor man nøje må overveje problemet, inden der tages afgørende skridt.

På den anden side fremkalder dette tanken om etablering af en organiseret indenrigshandel af grønlandske fanger- og jægerprodukter: sæl- og hvalkød, fuglevildt, spæk og matak, altså hvalkød, som visse steder, navnlig i det nordlige Vestgrønland, og på visse årstider kan fås i store mængder, men dette kræver anlæg af fryserier og egnede transportbåde. Interessen for forhandling af disse varer er nu ved at vågne op, men det er næsten uoverkommeligt og risikabelt på grund af mangel på opbevaringssteder og egnede transportbåde. Jeg tror, at staten og de private i fællesskab kan løse denne opgave. De madvarer, der her er tale om, er nærende og